

Bilaga.

DET BEFOLKNINGSSTATISTISKA TABELLMATERIALET
FÖR STOCKHOLM 1749—1859.

Den kungl. förordning av 10 november 1748, som fastställde metoderna för det befolkningsstatistiska tabellmaterialets insamlande och bearbetning, bestämde, att i städerna skulle tabellerna I och II angående befolkningsrörelsen upprättas av prästerskapet, medan upprättandet av tabell III, som gällde folkmängden och dess sammansättning, ålades städernas magistrater. Alla tre tabellerna skulle ansluta sig till församlingsindelningen. Kyrkoherdarna skulle insända församlingstabellerna för vidare bearbetning till prostarna. Dessa hade att upprätta prosteritabeller, som skulle sammandragas till konsistorietabeller och dessa i sin tur till länstabeller. De sistnämnda ålåg det landshövdingarna att insända till kanslikollegium. De bearbetades där av särskilda kommitterade, från 1756 konstituerade till en tabellkommission. Slutresultatet blev rikstabeller för hela Sverige—Finland.¹

Beträffande arbetets gång i Stockholm voro bestämmelserna emellertid långtifrån klara. Det var tydligt, att kyrkoherdarna skulle upprätta församlingstabeller över befolkningsrörelsen (tab. I—II) och insända dem till respektive stads- och hovkonsistorium. Konsistoriernas sammandrag skulle därefter läggas till grund för en summarisk tabell för hela staden, upprättad av överståthållarämbetet. Det var även tydligt, att magistraten skulle svara för att en församlingsvis indelad folkmängdstabell upprättades och insändes till stadskonsistoriet; hovkonsistoriet, som endast omfattade icke-territoriella församlingar, kunde härvid knappast komma ifråga. Stadskonsistoriet ålåg det sålunda att även uppgöra ett sammandrag över folkmängden (tab. III) och insända det till överståthållarämbetet. Därifrån skulle sammandrag av alla tre tabellerna för hela staden vidarebefordras till kanslikollegium.

Statskontoret översände den 22 december 1749 till stadskonsistoriet formulär till de tre tabellerna.² Ett kungl. brev till konsistoriet av den 30 januari 1750 inskräppte vikten av sträng sekretess beträffande konsistoriets summariska tabell.³ Den 20 januari samma år gav konsistoriet församlingarna närmare anvisningar om hur tabellerna skulle ifyllas.⁴ En viktig nyhet var bestämmelsen, att i antalet döda endast finge inräknas avlidna församlingsmedlemmar, sålunda icke exempelvis i de territoriella församlingarna begravna medlemmar av icke-territoriella församlingar, politilik eller fattiga från annan församling men däremot åtskilliga av de högre samhällsklasserna, som begravdes i familjegravar utanför Stockholm och tidigare icke medräk-

nats. Sedan gammalt voro malmarnas kyrkogårdar samtidigt fattigkyrkogårdar för hela staden. I de statistiska uppgifter över församlingarnas födda och döda, som för tiden från och med 1721 uppgjorts av konsistorierna och av dem insänts till kanslikollegium,⁵ hade endast uppgivits totalsummor över i respektive församling begravna utan hänsyn till de begravnas kyrkobokföringsort. Även nu gjordes ett undantag, nämligen för främmande trosbekännare. Dessa skulle medräknas bland de döda i den församling, där de hade begravts. Samtidigt som stadskonsistoriet gav anvisningar beträffande tabellerna, meddelade det kyrkoherdarna, att inbundna tabellböcker kunde avhämtas hos bokbindaren Brohielm vid Riddarhustorget mot en betalning av 15 daler kmt per styck. Redan något tidigare, den 10 januari, hade preses i hovkonsistorium, överhovpredikanten Samuel Troilius, som även var kyrkoherde i Klara, föreskrivit att varje församlings tabellverk skulle »i ett band som andre chartor inbindas, varigenom de till bruket vigare göras». ⁶ Det är sålunda de båda konsistoriernas förtjänst, att de äldsta tabellerna fingo sina nuvarande förnäma band i brunt kalvskinn.

Den 20 februari 1750 översände stadskonsistoriet kyrkoherdarnas tabellböcker till magistraten för att få folkmängdsuppgifterna införda.⁷ Magistraten stod redan i begrepp att överlämna arbetet till mantalskommisarierna, när den genom stadssekreteraren fick en anmodan av överståthållaren att låta arbetet vila i avvaktan på resultatet av en hans framställning till kungl. maj:t.⁸ Den 7 februari hade han skriftligen framhållit, att han icke visste, hur folkmängdstabellerna skulle kunna ifyllas av mantalskommisarierna för år 1749, emedan årets mantalsskrivning redan var överstånden. Han föreslog därför, att arbetet skulle uppskjutas till följande år. Däremot kunde han meddela en totalsumma på invånarantalet efter senaste mantalsslängd.⁹ Kungl. maj:t resolverade emellertid den 10 juli, att folkmängdsuppgifter skulle införas, även om arbetet drog något ut på tiden.¹⁰ Nu följde en långvarig strid om vem som var skyldig att uppgöra folkmängdstabellen. Magistraten svarade slutligen stadskonsistoriet den 7 januari 1751, att den redan från början hade betvivlat, att den av konsistoriet åberopade VI anmärkningen i tabell III »kunde till Stockholms stad lämpas, därest flera församlingar äro inrättade, om vilkas talrikhet magistraten ingen annan kunskap äger än den, som av mantalsslängderna står att inhämtas och varifrån magistraten sig nog samt föreställer det i så måtto nödige befunne efterrättelser icke egentligen vore tilltänkte att sökas.» Någon kungl. befallning hade ej heller kungjorts magistraten, som ålade den att på något sätt lägga handen vid detta arbete.

⁵) Numera i statistiska centralbyråns arkiv.

⁶) Hovkonsistorii protokoll.

⁷) Stadskonsistorii acta 1750 nr 3.

⁸) Magistratens ekonomiprotokoll 2, 9 och 30 mars 1750. Jfr Överståthållarens brev till magistraten 25 september 1750 (vol. 44 nr 68).

⁹) Överståthållarens registratur.

¹⁰) Kungl. brev, överståthållarämbetets kanslis arkiv; Överståthållarens brev till magistraten 25 september 1750 (vol. 44 nr 68); Stadskonsistorii acta 1750 nr 3; Överståthållaren till kungl. maj:t 10 november 1750, Överståthållarämbetets registratur; Magistratens ekonomiprotokoll 10 och 28 september 1750.

¹) Jfr A. Hjelt, Det svenska tabellverkets uppkomst, organisation och tidigare verksamhet (1900), s. 38 ff; E. Arosenius, Bidrag till det svenska tabellverkets historia (1928), s. 4 ff.

²) Stadskonsistorii acta 1750 nr 3.

³) Ibid.

⁴) Ibid.

Dessutom kunde av mantalslängderna, så som de då voro inrättade, all den åstundade kunskapen icke fås med full och pålitlig säkerhet, helst mantalslängderna icke ens på alla trakter voro inrättade efter församlingarna. Magistraten återsände därför så mycket hellre tabellböckerna, »som magistraten för sin del ej finner detta vara ett sådant göromål, varmed magistraten tillkommer sig i något måtto att befatta.»¹¹ Magistratens svar »såsom varande för consistorio helt oförtänt, förorsakade hos samtliga consistoriales nog bekymmer, emedan i anledning härav icke heller någon summarisk tabell över invånarnas talrikhet för år 1749 av consistorio kan upprättas», heter det i konsistoriets protokoll den 15 januari 1751.¹²

Efter samråd med överståthållaren avlät konsistoriet den 22 januari en utförlig framställning i ärendet till kungl. maj:t.¹³ Däri utvecklades skälen till att prästerna i Stockholm icke kunde inlämna förteckningar över antalet invånare i församlingarna. Dels funnos flera privatpersoner i staden, som aldrig lämnade den ringaste kunskap om sig till prästerskapet, och som, när de äntligen tillfrågades, icke ville räknas till de församlingar, där de uppehöll sig. Dels måste man på grund av de många flyttningar, som skedde i Stockholm, befara, att de som i början av året skulle antecknas i en församling av dess pastor, skulle törhända ändå innan årets slut kyrkobokföras i två eller tre andra församlingar. Däremot skulle alla de, som flyttade strax innan förtecknandet skedde, aldrig upptecknas »att ej förtiga, huruledes i en stor del eller kanske de flesta (församlingar) husfolk kunna bo tillhoppa utav 2, 3, 4, ja, även flera församlingar». I synnerhet gällde detta dem som tillhörde de icke-territoriella församlingarna; de bodde kringsspridda över hela staden. Konsistoriet kunde även intyga, att prästerskapet vid de större församlingarna i staden så mycket mindre hann med att årligen hålla husförhör hos alla sina åhörare och samtidigt anteckna dessas antal, som det dagligen hade att besörja en mångfald andra självavårdande angelägenheter, av vilka en del icke tålde något dröjsmål. Man visste även av erfarenhet, att den tid en pastor kunde förfoga över till husförhör inte alltid hade fått användas därtill; vederbörande hade förklarat, att tiden var dem alldeles oläglig. Då magistraten undandrog sig all medverkan vid upprättandet av folkmängdstabellerna, visste därför inte konsistoriet, hur det skulle kunna fullgöra sin plikt att insända en summarisk tabell till överståthållaren.

Konsistoriets förklaring ledde till att kungl. maj:t den 30 april befallde överståthållaren anmoda magistraten att biträda vid upprättandet av folkmängdstabellen. Magistraten kunde lättare än konsistoriet införa folkmängdsuppgifterna i kyrkoherdarnas tabellböcker, och mantalslängderna kunde utan svårighet inrättas efter församlingarna.¹⁴ Magistratens arbete drog emeller-

¹¹ Stadsconsistorii acta 1751 nr 12.

¹² Jfr även stadsconsistorii protokoll 11 december och 22 december (consistorium extra ordinarium) 1750 samt 8 januari 1751.

¹³ Stadsconsistorii protokoll 8 januari och 22 januari 1751; Stadsconsistorii acta 1751 nr 12.

¹⁴ Överståthållarens brev till magistraten 23 maj 1751 (vol. 45 nr 36); Stadsconsistorii acta 1751 nr 12.

tid ut på tiden trots upprepade påminnelser. Dröjsmålet torde förklaras av att hela frågan om den tredje tabellen var föremål för ingående överläggningar vid riksdagen 1751/52.¹⁵ Ännu den 5 maj 1752 var magistratens arbete för åren 1749—51 icke färdigt. Handelskollegiet hade dock dragit försorg om att utdrag gjordes ur mantalslängderna för dessa år och att i mantalslängden 1752 församlingarna skulle åtskiljas.¹⁶ Först i slutet av 1753 fick konsistoriet församlingarnas folkmängdsuppgifter av magistraten och först den 19 februari 1754 kunde det till överståthållaren översända de summariska tabellerna för åren 1749, 1750 och 1751. Kyrkoherdarna hade emellertid blivit irriterade över att ständigt ha sina tabellböcker liggande hos magistraten. Konsistoriet föreslog bland annat därför i svar på en kungl. remiss av den 28 september 1752, att folkmängdstabellen i fortsättningen skulle uppgöras av magistraten utan hänsyn till församlingsindelningen. Den civiladministrativa och ecklesiastika indelningen kunde i alla fall inte bringas att exakt överensstämma. Förslaget bifölls av kungl. maj:t den 21 november 1753.¹⁷ Varje mantalskommissarie hade hädanefter att sammanräkna folkmängden för sitt distrikt. Det ålåg därefter magistraten att låta summera fram totalfolkmängden och vart tredje år sända ett sammandrag till överståthållarämbetet. Vilka principer mantalskommissarierna följde i sitt arbete med folkmängdstabellerna framgår närmare av mantalskommissariens Sam. Rolffs tjänstememorial, daterat den 2 april 1754.¹⁸ Hans distrikt omfattade Katarina församling. Rolff upptog i sin tabell inte endast dem, som höllo sig till Katarina församling, utan även »de av finska, tyska och katolska». Motiveringen var, att även en del av dem höllo sig till Katarina församling. Den enda samhällsgrupp, som han inte tog med, var »tjänstgörande gardit och artilleriet, vilke äro inrullerade och hava sine egne regementspräster för dem, deras hustrur och barn». Först från 1757 började särskilda klumpsummer för garnisonsförsamlingarnas medlemmar införas i Stockholms folkmängdstabeller (i tabellen 1754 är summan dock senare tillskriven). De siffror över soldater, som finnas i tidigare tabeller, avse »gammalt avskedat krigsfolk», en benämning, som förekommer i ett händelsevis bevarat koncept till folkmängdstabell för Jakob—Johannes och Ladugårdslands församlingar 1754.¹⁹

Från och med 1775 skulle folkmängdstabellerna uppgöras endast vart femte år. Ett nytt tabellformulär, som infördes samma år, gällde till och med 1799. Formulären ha sedermera vid olika tillfällen förändrats och även kommit att innehålla nya demografiska uppgifter, så t. ex. från 1804 antalet vaccinerade. Den 31 augusti 1792 biföll kungl. maj:t tabellkommissionens förslag att samt-

¹⁵ Stadsconsistorii protokoll 10 december 1751, acta 1751 nr 12; Överståthållarens brev till magistraten 13 december 1751 (vol. 45 nr 108); Hjelt, a. a., s. 47 ff. Jfr även stadsconsistorii protokoll 1 december 1752.

¹⁶ Överståthållarens brev till magistraten 5 maj 1752 (vol. 46 nr 35).

¹⁷ Stadsconsistorii acta 1752 nr 47; Överståthållarens brev till magistraten 29 december 1753 (vol. 47 nr 105).

¹⁸ Handelskollegii arkiv (Meddelat av amanuensen F. Sleman); jfr även magistratens skrivelse till överståthållaren 23 november 1756, magistratens (notariens) registratur.

¹⁹ Handelskollegii arkiv (Meddelat av F. Sleman).

liga prosteritabeller utan föregånget stiftssammandrag skulle insändas direkt till kommissionen och först där sammandragas. Syftet var att minska de felkällor, som uppstodo vid tabellernas sammandragning utanför kommissionen, och att lämna denna upplysningar om befolkningsförhållandena även i mindre områden än stift. Samma syfte hade den nyhet i tabellformuläret 1802, som innebar, att särskilda tabeller för varje stadsförsamling skulle insändas till kommissionen. Fullt nåddes det dock först genom reformerna i samband med statistiska centralbyråns tillkomst. Genom kungörelsen den 4 november 1859 avskaffades prästerskapets tabellariska sammandrag och ersattes dels av summariska redogörelser för folkmängden, dels av nominativa utdrag ur kyrkoböckerna.²⁰ 1858 är slutåret för den gamla tabellkommissionens arkiv, och 1859 för prästerskapets statistiska tabeller.

Följande anmärkningar gälla det befolkningsstatistiska tabellmaterial för Stockholm, som insänts till tabellkommissionen och förvaras i statistiska centralbyråns arkiv.

Mortalitetstabellerna (= tab. I—II, egentligen tabeller över födda, döda och vigda) finnas för varje år under tiden 1750—73 i form av ett inom överståthållarämbetet uppgjort sammandrag av de båda konsistoriernas tabeller. Till och med 1773 avser sålunda mortalitetstabellen hela staden. För tiden 1774—91 insände däremot vardera konsistoriet sin tabell (för året 1774 saknas dock hovkonsistoriets). För åren 1792—1859 finnas *dels* de båda konsistoriernas tabeller, *dels* de under dem lydande församlingarnas tabeller. Från 1796 tillkommer dessutom en sammandragstabell för hela staden.

Av *folkmängdstabellerna* (tab. III, även omfattande ståndsstatistiken), som skulle ingivas för vart och ett av åren 1749—51, därefter med treårs- och från 1775 med femårsintervall, saknas tabeller för åren 1750, 1772 och 1775. Utom en hela staden omfattande tabell (slutår 1855), finns från och med 1781, vidfogad denna, tabeller för de särskilda mantalsdistrikten — undantagsvis redan 1760 tabeller för 1) Klara—Olovs och Kungsholms 2) Katarina 3) Maria och 4) stadens (Nikolai och Riddarholms) församlingar. Distriktens omfattning varierade något. Så ingingo 1781—90 samt 1805 och 1820 Klara och Kungsholmen i samma distrikt, likaså 1781—90 samt 1820 dels Jakob och Adolf Fredrik, dels Johannes och Ladugårdslandet. Tabellerna för Danviks och Siklaö församling återfinnas under 1700-talet och intill 1805 än under Uppsala ärkestift, än under Stockholms stad. I övrigt anslöt sig indelningen alltifrån 1781 till motsvarande indelning 1825—55, som var oförändrat följande: 1) Staden Inom Broarna (med Riddarholmen) 2) Klara 3) Jakob 4) Johannes 5) Maria 6) Katarina 7) Kungsholmen 8) Ladugårdslandet och 9) Adolf Fredrik. Som härav framgår, har bestämmelsen 1802, att stadsförsamlingarnas tabeller skulle insändas direkt till tabellkommissionen, inte haft någon bety-

²⁰ Se härom Arosenius, a. a., s. 36 ff; Underdånigt betänkande och förslag rörande inrättandet af ett statistiskt embetsverk, afgifvet den 18 juni 1856 af den dertill i nåder förordnade komité (Sthm 1856), s. 23 ff; Sveriges officiella statistik och dess allmänna organisation (Statistiska kommitténs betänkande, 4, 1910), s. 135 ff.

delse för Stockholm. Det var där redan tidigare praxis att insända mantalskommissariernas folkmängdstabeller till kommissionen.

Utom de till tabellkommissionen insända mortalitetstabellerna förvaras emellertid numera i statistiska centralbyrån även huvuddelen av de ursprungligen i stadskonsistoriets och dess underlydande församlingars arkiv förvarade mortalitetstabellerna. Förklaringen härtill är följande.

Då för tabellverkets äldre tid endast läns-, respektive stiftstabeller ingingo i tabellkommissionens arkiv och kommissionen insåg det lokalt förvarade primärmaterialens värde, visade den tidigt intresse för värden av detta material.²¹ Statistiska centralbyråns energiske chef Fredrik Theodor Berg gick ännu ett steg längre. Han ansåg det lämpligast, att sedan prästerskapets befattning med tabellernas uppgörande från och med 1860 hade upphört, de i kyrkoarkiven förvarade mortalitets- och folkmängdstabellerna överlämnades i centralbyråns vård. De skulle där erhålla »ej blott ett säkrare skydd mot förstörelse utan ock en lättad åtkomlighet för forskningen». I den cirkulärskrivelse till rikets konsistorier 1875, vari han framförde dessa synpunkter,²² infordrade han samtidigt uppgifter över tabellmaterialens omfattning för att kunna bli i stånd att beräkna erforderligt arkivutrymme och med en eventuell överflyttning förenade kostnader. Därför bifogade han också blanketter att användas vid förteckningsarbetet. Prästerskapet insände också i stor utsträckning de begärda förteckningarna, sålunda inkommo för Stockholms del förteckningar både från stads- och hovkonsistoriets församlingar.²³ Farhågorna, att viktigt tabellmaterial förstörts i kyrkoarkiven till följd av bristfällig arkivvård, visade sig vara väl grundade. Den 7 mars 1879 begärde Berg bemyndigande av kungl. maj:t att överföra församlingstabellerna till statistiska centralbyråns arkiv. I sitt memorial nämnde han bland annat, att på hans förfrågan de flesta domkapitlen i riket förklarar hinder för flyttningen icke möta. En flyttning av tabellerna antingen till ändamålsenliga stiftsarkiv eller till statistiska centralbyrån vore önskvärd åtminstone i alla de fall, då torra sakristior ej vore att tillgå. En centralisering av materialet hade tidigare försvärats av brist på lämplig arkivlokal. Nu hade emellertid i den egendom, som var upplåten åt centralbyrån, genom överintendentsämbetets försorg anordnats en välvd källare, som erbjöd trygghet mot både eldfara och fukt. Själv ansåg Berg att för vinnande av nödig erfarenhet om flyttningen början borde göras med det närmaste området omkring huvudstaden och insamlingen sedan efterhand utsträckas till avlägsnare stift.²⁴ Den 14 mars 1879 förklarade sig kungl. maj:t icke ha något att erinra mot insamlingen av

²¹ Betänkande och förslag rörande inrättandet af ett statistiskt embetsverk (1856), s. 34.

²² Stadskonsistorii acta 1875 nr 328.

²³ Inkomna förteckningar över de i kyrkoarkiven befintliga mortalitets- och folkmängdstabellerna för tiden 1749—1858, vol. 1; Stockholms stad—Skara stift. Statistiska centralbyråns arkiv (sign. Kansliet. F III); Stockholms stadskonsistorium till statistiska centralbyrån 24 oktober 1876, Inkomna skrivelser 1876 (Dnr 2515), statistiska centralbyråns arkiv.

²⁴ Avgångna skrivelser, statistiska centralbyråns arkiv.

tabellerna. Centralbyrån ägde verkställa den, i den mån detta kunde ske »utan olägenhet och anvisande av särskilt anslag».²⁵

Bergs första åtgärd för att få in församlingstabellerna var en hänvändelse till Stockholms stads konsistorium den 12 maj 1879.²⁶ Konsistoriet fann icke något hinder möta för överflyttningen och meddelade i sitt svar den 7 oktober, att avhämtning genom byråns vaktbetjänte lämpligast kunde ske efter anmälan i de särskilda församlingarnas pastorsexpeditioner.²⁷ Så har tydligen även skett. Bergs kort därefter timade avgång såsom överdirektör för statistiska centralbyrån torde förklara, varför en fortsatt insamling av tabellerna icke kom att äga rum. En följd härav har blivit, att stads konsistoriets sammandragstabeller och under samma konsistorium lydande församlingars tabeller (med undantag för ett fåtal, som tydligen icke påträffades 1879) numera förvaras i centralbyråns arkiv, medan hovkonsistoriets och dess församlingars tabeller fått sin förvaringsplats i Stockholms stadsarkiv (jänte resterna av tabellmaterialet för stads konsistoriets församlingar). De ha därvid följt med respektive kyrkliga arkiv, hovkonsistoriets och hovförsamlingens tabeller genom leverans 1939 (acc. 37/1939), Svea artilleriregementes och Livgardets till häst tabeller genom leverans från Oscars församling 1931 (acc. 32/1931, respektive 18/1937) samt Svea livgardes, Svenska och Finska gardesregementenas tabeller genom två leveranser från riksarkivet (acc. 39/1938, respektive 36/1930). Skeppsholms församlingstabeller levererades från församlingen 1930 (acc. 38/1930).

För ett överlämnande av stadsarkivets material till centralbyrån kunde anföras, att i byrån från och med 1792 förvaras en fullständig serie insända mortalitetstabeller, vilka före denna tid kompletteras av de kyrkliga arkivens motsvarande tabeller. Proveniensenligt utgöra dock både konsistorie- och församlingstabellerna en del av vederbörande kyrkliga arkiv och borde rätteligen ingå i detta. Även om man tar hänsyn till att tabellmaterialet bäst tjänar forskningens intressen, då det förvaras i statistiska centralbyrån med dess tillgång till statistiskt skolad personal, måste det inge betänkligheter att från stadsarkivet överlämna även återstoden av det där förvarade materialet till centralbyrån. Genom senare inkorporeringar ha ju även Bromma, Brännkyrka och delar av Spånga församlingar införlivats med staden och med kyrkoarkiven ha även följt statistiska tabeller.²⁸ För vinnande av full konsekvens borde i så fall tabeller även överlämnas från de församlingar, vilka i framtiden kunna komma att uppgå i Stockholm och vilkas kyrkoarkiv därmed tillföras stadsarkivet. Bättre vore det, om centralbyrån kunde förmås att till stads-

²⁵) Kungl. brev 1879 (Dnr 657), statistiska centralbyråns arkiv.

²⁶) Stads konsistorii acta 1879 nr 168.

²⁷) Stads konsistorii protokoll 7 oktober 1879, § 25 och svarsskrivelse samma dag.

²⁸) För Bromma finnas i stadsarkivet mortalitetstabeller 1749—74, 1800—13, folkmängdstabeller 1749—73, 1800—10 (1 vol. signerad G II a 2) samt kvar i kyrkoarkivet tabeller 1814—59 (1 vol. signerad G II a 3); för Brännkyrka mortalitetstabeller 1754—1801 (1 vol. signerad G VII a 1) och för Spånga mortalitetstabeller 1749—1859 samt folkmängdstabeller 1749—1855. Spångas mortalitetstabeller 1749—1801 (2 vol.) samt folkmängdstabeller 1749—1800 (2 vol.) äro inbundna (ingå i bunt G:1), fortsättningen oinbunden (bunt G:2).

arkivet överlämna de volymer, som rätteligen höra till stads konsistoriets och dess församlingars arkiv. Vare sig den nuvarande splittringen av församlings- och konsistorietabellerna kan övervinnas eller ej, har det syntts önskvärt att i någon mån råda bot på förhållandet genom den till promemorian fogade tablan över tabellmaterialet såväl i stadsarkivet som statistiska centralbyrån.

Beträffande folkmängdstabellerna föreligger icke något liknande problem. Mantalskommisariernas äldsta distriktstabeller synas, såvitt nu kan bedömas, vara förlorade. Under sitt ordningsarbete i handelskollegii arkiv har amanuensen Folke Sleman hittills endast påträffat ett enstaka koncept för år 1754.²⁹ Som ovan nämnts, finnas några distriktstabeller vidfogade den insända sammandragstabellen 1760 och börjar den sammanhängande sviten insända distriktstabeller i centralbyrån 1781. Möjligen ha mantalskommisariernas tabeller tidigare insänts till överståthållarämbetet och gått förlorade vid den stora gallring i dess arkiv på 1860-talet, som även förstört där förvarade sammandragstabeller för hela staden. En viss ersättning bjuder för åren 1760 och 1770 sammandrag i de för dessa år bevarade mantalslängderna. Den demografiska indelningen är där dock delvis en annan än i folkmängdstabellerna, och all ståndsstatisik m. m. saknas.

Gustaf Utterström

²⁹) Konceptet avser Jakob—Johannes och Ladugårdslands församlingar. Möjligheten att även andra koncept kunna påträffas är naturligtvis ingalunda utesluten.

TABLÅ ÖVER DE BEFOLKNINGSSTATISTISKA TABELLERNÄ ANGÄENDE
STOCKHOLM 1749—1859.

A. Tabeller, tillhörande konsistoriernas och
församlingarnas arkiv.

I. Stadskonsistoriets mortalitetstabeller.*

1 StCB	Tabeller	1749—1773	Band.
1 »	»	1774—1791	» Efter 1791 se nedan B I b.

II. Under stadskonsistoriet lydande församlingars mortalitetstabeller.

Jfr nedan B I d

a) Storkyrkoförsamlingen.

1 StCB	Tabeller	1749—1773	Band. Inneh. 1749—51 även folkmängdstabeller.
1 »	»	1774—1798	»
1 »	»	1799—1859	»

b) Klara och Olovs församlingar.

1 StCB	Tabeller	1749—1773	Band. Inneh. 1749—51 även folkmängdstabeller.
1 »	»	1774—1801	» Från 1775 blott Klara.
1 »	»	1802—1856	Bunt.

c) Jakobs och Johannes församlingar.

1 SSA	Tabeller	1774—1799	Band. Sign. G III.
1 StCB	»	1802—1847	Bunt.

d) Katarina församling.

1 StCB	Tabeller	1749—1773	Band. Inneh. 1749—51 även folkmängdstabeller.
1 »	»	1774—1798	»
1 »	»	1799—1826	»

e) Maria församling.

1 StCB	Tabeller	1749—1773	Band. Inneh. 1749—51 även folkmängdstabeller.
1 »	»	1774—1798	»
1 »	»	1802—1859	»

f) Kungsholms församling.

1 StCB	Tabeller	1749—1773	Band. Inneh. 1749—51 även folkmängdstabeller.
1 »	»	1774—1797	»
1 »	»	1820—1845	»

*) I anslutning till vedertaget bruk betecknar ordet mortalitetstabell en tabell över födda, döda och vigda. Mortalitetstabellerna uppgjordes årsvis.

g) Ladugårdslands församling.

1 StCB	Tabeller	1774—1801	Band.
1 »	»	1803—1859	»

h) Adolf Fredriks församling.

1 StCB	Tabeller	1775—1798	Band. Jfr ovan under Klara.
--------	----------	-----------	-----------------------------

i) Tyska församlingen.

1 SSA	Tabeller	1749—1773	Band.
1 »	»	1774—1798	»
1 »	»	1818—1851	»
1 »	»	1838—1859	»

j) Finska församlingen.

1 StCB	Tabeller	1749—1773	Band.
1 »	»	1774—1798	»
1 »	»	1799—1859	»

k) Sabbatsbergs församling.

1 StCB	Tabeller	1768—1796	Band.
--------	----------	-----------	-------

III. Hovkonsistoriets mortalitetstabeller.

a) Konsistoriets tabeller (uppgjorda i konsistoriet).

1 SSA	Tabeller	1749—1773	Band. Sign. G:1. — Fr. o. m. 1775 se nedan B I c.
-------	----------	-----------	---

b) Tabeller, insända till konsistoriet.

1) Livdrabantförsamlingen.

1 SSA	Tabell	1749	Bunt. Sign. G:2 Innehåller även nedan under 2—4 upptagna tabeller.
-------	--------	------	--

2) Artilleriförsamlingen.

Tabeller 1782—86, 1788—91 jfr nedan A IV h.

3) Arméns sjukhus å Träskbacken.

Tabell 1790 Endast döda.

4) Alla under konsistoriet lydande församlingar.

Tabeller 1785, 1799 1785 endast födda.

IV. Under hovkonsistoriet lydande församlingars mortalitetstabeller.

Jfr efter 1792 nedan B I d.

a) Hovförsamlingen.

1 SSA	Tabeller	1749—1773	Band. Sign. G II:1.
1 »	»	1855—1859	Bunt. Sign. G II:2.

b) *Svea livgardes livbataljon.*

- 1 SSA Tabeller 1749—1800 Band. Sign. G I:1. — Innehåll:
 1) tab. 1749—73
 2) tab. 1775, 1776, 1782—86, 1788—1800.
 Dessa tab. senare infogade i bandet.

c) *Svea livgardes norra bataljon.*

- 1 SSA Tabeller 1749—1788 Band. Sign. G I:1. — Innehåll:
 1) tab. 1749—73
 2) tab. 1782—86, 1788.
 Dessa tab. senare infogade i bandet.

d) *Svea livgardes södra bataljon.*

- 1 SSA Tabeller 1749—1788 Band. Sign. G I:1. — Innehåll:
 1) tab. 1749—73
 2) tab. 1777—86, 1788.
 Dessa tab. senare infogade i bandet.

e) *Finska gardesregementet.*

- 1 SSA Tabeller 1775—1798 Band. Sign. G:1.
 1 » » 1799—1801 » Sign. G:2.

f) *Svenska gardesregementet.*

- 1 SSA Tabeller 1791—1808 Bunt. Sign. G:1.

g) *Livgardet till häst.*

- 1 SSA Tabeller 1793—1830. Band. Sign. G V:1.

h) *Artilleriförsamlingen (Svea artillerireg:te).*

- 1 SSA Tabeller 1749—1800 Band. Sign. G:1 — Innehåll:
 1) tab. 1749—73
 2) tab. 1792—1800.
 Dessa tab. senare infogade i bandet.
 Jfr ovan A III b 2.
 1 » » 1802—1859 Band. Sign. G:2.

i) *Skeppsholms församling.*

- 1 SSA Tabeller 1799—1819 Band. Sign. G I:1.
 1 » » 1820—1859 » » G I:2.

V. *Folkmängdstabeller.*

- StCB Tabeller 1749—1751
 Upptagna under de territoriella församlingarnas mortalitetstabeller ovan. I Storkyrkoförsamlingens arkiv (sign. G II:1) finns en enstaka tabell 1753, avseende Nikolai och Riddarholms församlingar.

B. Tabeller, tillhörande tabellkommissionens arkiv.

(= Insända tabeller, statistiska centralbyråns arkiv)

I. *Mortalitetstabeller.*a) *Sammandrag avseende hela staden.*

Tabeller 1750—1773
 » 1796—1859

b) *Sammandrag för stadskonsistoriets församlingar.*

Tabeller 1774—1859 Jfr A I

c) *Sammandrag för hovkonsistoriets församlingar.*

Tabeller 1775—1859 Jfr A III a.

d) *Tabeller för stadens särskilda församlingar.*

Tabeller 1792—1859

II. *Folkmängdstabeller.*a) *Sammandrag avseende hela staden.*

Tabeller 1749, 1751	Insändes 1749—51 för varje år. Tab. 1750 saknas.
» 1754—1769	Insändes 1754—75 för vart tredje år. Tab. 1772 och 1775 saknas.
» 1781—1855	Insändes fr. o. m. 1775 för vart femte år.

b) *Tabeller för stadens särskilda mantalsdistrikt.*

Tabeller 1760	Endast 1) Klara-Olovs och Kungsholms församlingar 2) Katarina 3) Maria och 4) stadens-Nikolai och Riddarholms-församlingar.
» 1781—1855	Alla distrikt för vart femte år.